

**DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE
IN TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE**

PROGRAM ODPRTJA
Štanjel, 1. oktober 2016, 11.00-18.00

SLAVNOSTNO ODPRTJE DNEVOV EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE IN TEDNA KULTURNE DEDIŠČINE 2016

Štanjel, 1. oktober, 11.00

VODENI OGLEDI, PRIKAZI, PREDSTAVITVE IN RAZSTAVE

	<p>PO FABIANIJEVIH POTEH, BIENALNI NATEČAJ OTROŠKEGA PROSTORSKEGA OBLIKOVANJA, ODPRTJE RAZSTAVE NAGRAJENIH DEL 12.30</p> <p style="text-align: right;">2</p>	<p>Natečaj poteka letos sedmič zapored. Posvečen je arhitektu Maksu Fabianiju. Ob tematikah arhitekture, urbanizma in kulturne dediščine povezuje učence in njihove mentorje. Na natečaju sodelujejo slovenski vrtci, osnovne in srednje šole ter izobraževalne ustanove iz tujine. Projekt 2011 je prejel nagrado zlata kocka 2010. Razstava bo odprta do 15. 11. 2016.</p> <p>o oš1 / oš2 / oš3</p> <p>i Osnovna šola Dutovlje, Osnovna šola Komen in Društvo likovnih pedagogov Primorja, Vlasta Markočič, vlasta.markocic@gmail.com, Tanja Samec, tanja203@gmail.com</p>
	<p>KAMNITE OBLIKE, RAZSTAVA 12.30-18.00</p> <p style="text-align: right;">17</p>	<p>Na ogled bodo izdelki študentov Višje strokovne šole ŠC Srečka Kosovele Sežana in dijakov kamnosekov Srednje gradbene, geodetske in okoljevarstvene šole Ljubljana ter članov Društva ljubiteljev slovenskega naravnega kamna.</p> <p>i Srednja gradbena, geodetska in okoljevarstvena šola Ljubljana, Maja Štembal Capuder, maja.capuder@guest.arnes.si; Višja strokovna šola ŠC Srečka Kosovele Sežana, Anton Marn, anton.marn@vss-sezana.si</p>
	<p>PRIKAZ OBDELAVE KAMNA 12.30-18.00</p> <p style="text-align: right;">3</p>	<p>Naravni kamen je gradivo, ki je trajno zaznamoval našo kulturno krajino, zlasti na Krasu in v Istri. Bogato zapuščino kamnite gradnje, uporabnih predmetov in opreme, ki so nekoč spremljali življenje »na kamnu«, lahko ohranimo le z znanjem tradicionalne obdelave kamna. Naša odgovornost je, da vrednote, ki jih prinaša kamnita dediščina v oblikovalskem, tehnološkem in duhovnem smislu, prepoznamo, jih ozavestimo in poskrbimo, da bodo ostale žive za prihodnje rodove.</p> <p>o oš2 / oš3 / sš</p> <p>i Šola prenove, zanjo Srednja gradbena, geodetska in okoljevarstvena šola Ljubljana, Maja Štembal Capuder, maja.capuder@guest.arnes.si; Višja strokovna šola ŠC Srečka Kosovele Sežana, Anton Marn, anton.marn@vss-sezana.si</p>
	<p>KRAS, ODSEV PROSTORA, RAZSTAVA DRUŠTVA LIKOVNIH PEDAGOGO PRIMORJA 13.00</p> <p style="text-align: right;">16</p>	<p>Društvo vodi številne projekte (natečaje, delavnice, izobraževanja, ekstempore, posvete ...) ter pripravlja razstave otroških likovnih del. Svoja dela razstavljajo tudi likovni pedagogi. Jesenska slikarska razstava prikazuje njihovo videnje in odnos do dediščine Krasa. Razstava bo odprta do 15. 11. 2016.</p> <p>o oš1 / oš2 / oš3</p> <p>i Društvo likovnih pedagogov Primorja, Vlasta Markočič, vlasta.markocic@gmail.com, Tanja Samec, tanja203@gmail.com</p>
	<p>PREDSTAVITEV ARHEOLOŠKEGA NAJDIŠČA DEBELA GRİŽA 13.00-15.00</p> <p style="text-align: right;">23</p>	<p>Arheologinja bo obiskovalce popeljala po prazgodovinskem gradišču, ki ima ohranjeno obrambno obzidje, na severu in jugu celo dvojno; ves obseg zunanega nasipa meri 850 m, notranjega pa 680 m. Po sredini vodi rimska pot v smeri sever-jug. Obiskovalcem bomo približali ta časovno oddaljeni, a izjemno pomembni spomenik. Sledil bo prikaz popravila suhega zidu pod vodstvom Borisa Čoka.</p> <p>o oš3</p> <p>i ZVKDS, Območna enota Nova Gorica, ernesta.drole@zvkd.si; Zavod Krasen Kras, Dejan Vončina, 041 913 565</p>
	<p>KAMNOSEŠTVO 13.00-16.00</p> <p style="text-align: right;">3</p>	<p>Deveto leto zapored izvajamo na šoli kamnoseško delavnico, za katero vlada med učenci vedno večje zanimanje. Delavnico vodi zunanji sodelavec domačin akademski kipar Radivoj Mulič. S kamnitimi skulpturami in potmi so mladi kiparji precej polepšali okolico šole, ki postaja prava mala forma viva, dejavnost sama pa pripomore k ohranjanju in utrjevanju kulturne dediščine našega okolja.</p> <p>i Osnovna šola Komen, Radivoj Mulič, 041 410 192</p>
	<p>PREDSTAVITEV KNJIGE INTEGRAL GREEN SLOVENIA (INTEGRALNA ZELENA SLOVENIJA) IN DRŽAVLJANSKE POBUDE INTEGRALNA ZELENA SLOVENIJA 17.00</p> <p style="text-align: right;">5</p>	<p>V državljanski pobudi za Integralno zeleno Slovenijo v sodelovanju s Centrom za integralni razvoj Trans4m iz Ženeve razvijamo slovenski in evropski model povezanega zelenega gospodarstva in družbe, ki je podrobno predstavljen v knjigi Integral Green Slovenia (Integralna zelena Slovenija). V novem gospodarskem in družbenem modelu razvoja poudarjamo etično in moralno jedro ter pametno integracijo ukrepov za trajnostni razvoj.</p> <p>Vse sodelujoče organizacije, od podjetij in občin do vzgojno-izobraževalnih organizacij, pri svojem delu dajejo poseben poudarek dediščini okolja.</p> <p>Knjiga Integral Green Slovenia (Integralna zelena Slovenija) (uredniki: Piciga, Schieffer, Lessem) je izšla pri založbi Routledge v Veliki Britaniji. Znanstveno delo je nastalo s sodelovanjem avtorjev nove teorije integralne ekonomije, profesorjev Ronnieja Lessema in Alexandra Schiefferja iz centra Trans4m v Ženevi.</p> <p>i Kosovelova knjižnica Sežana, magdalena.svetina-tercon@guest.arnes.si; Zavod za celostni razvoj Anima Mundi, Karin Lavin, lavin@siol.net, 041 823 927</p>
	<p>PRVA SVETOVNA VOJNA 13.00, 15.00</p> <p style="text-align: right;">15</p>	<p>Poteka stoletnica bojev ob soški fronti. Predstavili bomo vojaško pokopališče v Štanjelu in čas prve svetovne vojne na tem območju. Moderna tehnologija je vojno spremenila v množično morišče, neme priče pa so številna vojaška pokopališča.</p> <p>o oš2 / oš3</p> <p>i ZVKDS, Območna enota Nova Gorica, ernesta.drole@zvkd.si</p>
	<p>ZAKAJ SEM RAD RESTAVRATOR 13.00, 14.00</p> <p style="text-align: right;">7</p>	<p>Predstavitve dela restavradorjev. Restavradorji bodo na konkretnem primeru predstavili svoje delo. Spoznali boste njihova orodja in materiale ter izvedeli najpomembnejše: zakaj sploh potrebujemo restavradorje. Ko je umetnina v slabem stanju, poškodovana in zanemarjena, jo vzamejo v prenovno natančne roke restavradorjev.</p> <p>o oš2 / oš3</p> <p>i ZVKDS, Območna enota Nova Gorica, ernesta.drole@zvkd.si</p>
	<p>VODENI SPREHOD PO ŠTANJELU 14.00</p> <p style="text-align: right;">2</p> <p>Zbor pred</p>	<p>Štanjel se v zadnjem času pospešeno obnavlja in naseljuje. Popeljali vas bomo po naselju in vam predstavili vas, arhitekturo in vsakodnevne konservatorske izzive pri obnovi in revitalizaciji kulturnega spomenika. Spoznali boste zgodovino Štanjela in življenje njegovih stavb, ki jim lastniki s pomočjo konservatorjev vračajo nekdanjo podobo in blišč.</p> <p>i ZVKDS, Območna enota Nova Gorica, ernesta.drole@zvkd.si</p>
	<p>PREDSTAVITEV KNJIGE BOŽIDARJA PREMRLA KRAŠKI KRUH, VAS KOPRIVA, NJENI KAMNOLOMI IN KAMNARJI 14.00</p> <p style="text-align: right;">5</p>	<p>Božidar Premrl nas v svoji knjigi popelje v hiše in življenja več generacij ljudi, ki jim je kraški kamen omogočal preživetje. Nekoč življenjska nuja, je danes občudovana in spoštovana kulturna dediščina.</p> <p>i maja.capuder@guest.arnes.si</p>
	<p>PREDSTAVITEV PROJEKTA ERASMUS+ EARN, PODROČJE IZOBRAŽEVANJA IN KULTURE 15.00</p> <p style="text-align: right;">5</p>	<p>»Učenje za razvoj kompetenc pri praktičnem izobraževanju kamnosekov« je triletni mednarodni projekt, v katerem sodelujejo partnerji iz Italije, Hrvaške in Slovenije, držav z izjemno kamnito dediščino. Partnerji v projektu so prepoznali pomen ohranjanja znanja tradicionalne obdelave naravnega kamna, ki je pogoj za ohranjanje kamnite kulturne dediščine. Projekt je bil eden od treh, ki so bili v lanskem letu na nacionalni ravni izbrani na področju izobraževanja in kulture.</p> <p>i Območna obrtna zbornica Sežana, maja.capuder@guest.arnes.si</p>
	<p>OTVORITEV POJASNEVALNE TABLE V KAMNOLOMU KOPRIVA 15.30</p> <p style="text-align: right;">24</p>	<p>Kamnolom Kopriva je bil v preteklosti eden glavnih virov okrasnega, gradbenega in arhitektonskega kamna za Kras in širšo okolico. Nahajališče tipične kamnine, t. i. apnenca Kopriva, je od leta 1992 zavarovano kot naravni spomenik. Kamnolom je bil opuščen do leta 2014, ko je podjetje Marmor Sežana, d. d., začelo pripravljati dela za njegovo ponovno odprtje. Ob tej priložnosti bo predstavljena pojasnjevalna tabla o geološkem pomenu, o katerem nas bo seznanila Tea Kolar Jurkovšek, ter o zgodovinski tehniki dediščini kamnoloma in kamnarstva v Koprivi, ki jo bo predstavil Božidar Premrl. Po otvoritvi bo možen ogled kamnoloma.</p> <p>i Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Nova Gorica, martina.stupar@zrsvn.si; Marmor Sežana, d. d.</p>

Spoštovani,

človeška družba je ustvarjalna skupnost, s svojo intelektualno sposobnostjo se je izvila iz kroga nagonskih odločitev. Naša ustvarjalnost nas vodi naprej in navzgor. Naše delo za seboj pušča različne kulturne dobrine, ki s časom postanejo dediščina. Dediščina obstaja s človekom, zato je naša dolžnost, da jo prepoznavamo, negujemo in ohranjamo. Podoba ČLOVEKA se v prihodnost prenaša preko njegove ustvarjene dediščine. Letošnja tema Dnevoev evropske kulturne dediščine je Dediščina okoli nas. Zavod se s širjenjem znanja in prepoznavanjem vrednosti kulturne dediščine trudi že pri najmlajših prebuditi zavest o pomembnosti dediščine za narodno identiteto. Letošnje odprtje DEKD je v Štanjelu na Krasu. Kras, na prvi pogled neprijazna groba kamnita pokrajina, svojo nežnost pokaže v sigastem podzemlju in rodovitnost v številnih vrtačah, z obilico kamna pa je človeku ponudil, da si je ustvaril trdna kamnita bivališča. Od človeka je kraška narava zahtevala izjemen intelektualni napor, da je lahko izbral tisto, kar mu je ponudila, in preživel. Ob tem pa je ustvaril izjemno kulturno dediščino, od arheologije do arhitekture ter različnih ohranjenih tradicionalnih znanj, običajev in šeg. Z željo, da spoznate del dediščine okoli nas na Krasu, vas prijazno vabimo v Štanjel.

Ernesta Drole,

vodja Območne enote Nova Gorica, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

Dnevom evropske kulturne dediščine na pot

V obsevu grajskih zidov, na grajskem dvorišču, v kraško arhitekturno razgibanem Štanjelu v Občini Komen se podajamo na pot Dnevoev evropske kulturne dediščine. Od tod vsem ljubiteljem kulture, ki nas boste obiskali v teh in naslednjih dneh, pošiljamo topel pozdrav, ki je lahko samo prijateljski stisk roke ali čisto preprost pozdrav: dober dan. Smo iz občine, ki po številu prebivalcev spada med najmanjše v naši lepi Sloveniji, a ni zato nič manj velika in pokončne države. Naravna danost nas je skozi stoletja postavljala na preizkušnje, ki smo jih premagali prav zato, ker smo kleni Kraševci, zavedni Primorci, ponosni Slovenci. Kulturno dediščino sprejemamo kot izziv za naš razvoj in iz nje črpamo vso tisto žlahtnost, ki je zrasla v ljudeh kmečko-delavskega življa in bistrega uma. Vabijo vas kraške kalune, pastirske hiške, ganki, borjači, štale, skednji, lope, tu in tam korita za napajanje živine, vabijo vas naši pomniki iz prve in druge svetovne vojne, vabimo vas mi vsi, ki poskušamo vsej tej zapuščini vdahni dušo. Zato pojemo, plešemo, izvajamo glasbo iz različnih instrumentov, uživamo v kmečkih opravilih ter segamo po običajih in navadah naših non in nonov. Tudi to je naše, tudi to smo mi. Pričakujemo vas na Krasu, kjer je krasno, ne pretho, ne preglasno.

Marko Bandelli, mag. posl. ved,
župan Občine Komen

»PREPOGOSTO MENIMO, DA SO MAJHNE IN DROBNE STVARI NEPOMEMBNE, KER ZAMENJUJEMO VREDNOST IN VELIKOST.« Maks Fabiani

DELAVNICE

	ZBIRANJE ZGODB IN FOTOGRAFSKEGA MATERIALA NA TEMO KULTURNE DEDIŠČINE 12.00–17.00	Kaj so nam pripovedovali o življenju v Štanjelu in okolici: Oglede razstave starih razglednic z motivi naših krajev z naslovom Pošljite mi razglednico in zbiranje zgodbin iz preteklosti ter fotografij, ki pričajo o življenju, običajih, delu, praznovanjih, oblačilih, stavbah v Štanjelu in njegovi okolici iz časa, ko še ni bilo digitalne tehnike. Prosim vse, ki ste pripravljeni z nami deliti življenje v zgodbi in sliki, da nam prinesete material, ki ga bomo digitalizirali in vam ga vrnil, ali nam poveste zgodbo. Posnetke bomo z vašim dovoljenjem objavili na domoznanskem portalu Kamra. Dogodek bomo izpeljali v sodelovanju z Muzejsko zbirko Sežana (dislocirana enota Goriškega muzeja).
	KAKO SE KRATKOČASILI NAŠI PREDNIKI, DELAVNICA IZDELAVE IN IGRANJA DRUŽABNIH IGER 13.00, 14.00	Goriški muzej je za leto 2016 pripravil dve izjemno zanimivi razstavi v Vili Bartolomei v Solkanu. Razstavo Staroverstvo in staroverci smo odprli junija, razstavo Igre moje mladosti pa bomo odprli v petek, 7. oktobra. Obe razstavi imata vsaj en skupni imenovalec, in to so družabne igre. Staroverci so izdelovali lesene kocke (cegule), s katerimi so igrali igro trič. Igra je preprosta tako za izdelavo kot tudi za igranje, tako da bodo udeleženci na delavnici izdelali cegule ter igrali to igro. Na drugem delu delavnice bodo udeleženci spoznali igro volk in ovce, ki so ji na območju Trnovske planote rekli volkalica, igrali pa so jo pastirji. Igra za dva igralca je v osnovi podobna šahu ali dami. Na delavnici si bodo udeleženci pripravili svojo volkalico ter se naučili osnovna pravila igre.
	KAMEN, IZZIV ZA OBLIKOVANJE 13.00, 14.00, 15.00	Bogata naravna in kulturna dediščina spodbudi občudovanje, radovednost in raziskovalca v nas. Natančno ogledovanje oblik cvetnih listov, ukrivljenost vej in dreves, opazovanje živali in kamena je skozi zgodovino navdihnilo številne arhitekta, umetnike in rokodelce. Tako najdemo živali, rastline in razne vzorce upodobljene na pročeljih stavb, na vratih, na železnih ograjah, mostovih in na predmetih za vsakdanjo rabo. Na tematski delavnici si bomo najprej ogledali okolično, izbrano obliko stilizirali in presneli na izdelek, ki bo iz milnega kamna. Milni kamen ali lojavec je voljan za obdelavo in krasitev z izbrano dediščinsko motiviko, priporočamo pa primerno oblačilo zaradi prahu kamna lojevca. Material in orodje bosta na delavnici na voljo brezplačno.
	PRİPOVEDKE S KRASA – PRAVLJIČNA URICA IN USTVARJALNA DELAVNICA 13.00, 14.00, 15.00 Za 5	Pravljina urica bo posvečena slovenskim ljudskim pripovedkam iz našega okolja, ki odražajo način življenja na Krasu ter povezanost ljudi z naravo. Poudarjena bosta vloga narave in človekov odnos do nje. Otroci bodo pripovedko najprej poslušali, nato pa svoje doživljaje izrazili z naravnimi materiali na ustvarjalni delavnici.
	ZGODBE KAMNIN KRASA 13.00–14.30	Na delavnici se bomo na zabaven in poučen način seznanili z zgodbami, ki jih pripovedujejo kamnine – kako so nastale, kakšna je njihova sestava in uporabna vrednost. Spoznali bomo različne tipe apnenca, ki so jih ali jih še pridobivajo v kamnolomih na Krasu. Posamezne vzorce apnenec bo predstavil zbiralec Gabrijel Jeram iz Štorij. Pogledali bomo tudi v skrivnostni svet fosilov – kaj so in kako so nastali – ter si svoj »fosil« tudi izdelali. Drugi del delavnice bo v naravi – otvoritev table v kamnolomu Kopriva in ogled kamnoloma.
	DIŠEČI PORTRETI 13.00–15.00	V teoretičnem delu bomo najprej pokukali v novo knjigo avtorice delavnice, Nataše Špiranec Maurer, z naslovom »Aromaterapija - dišeči portreti«. Spoznali bomo osnovne aromaterapevtske materiale (eterična olja, aromatične vode ali hidrolate, osnovna rastlinska maščobna olja in zeliščne izlužnine ali macerate). V nadaljevanju bomo predstavili lastnosti in uporabnosti sedmih aromatičnih zdravilnih rastlin, ki uspevajo v Sloveniji: lavanda, lavandin, kraški šetraj, dišeča pelargonija ali rozenkrav, vrtnica, melisa in rožmarin. V praktičnem delu bo kulinarična delavnica, ki bo zajemala pripravo slane jedi, napitka in sladice z izbranimi eteričnimi olji in hidrolati.
	KULINARIČNA DELAVNICA 13.00–16.00	Supe so delali po vsej Primorski ob rojstvu in krstu. Recept iz knjige Je več dnevu ku klobas. Potrebujemo: štruco dan ali dva starega kruha (še boljše so supe iz maslenega kruha), pol litra mleka, 2 do 3 jajca, ščep soli, olje za cvrtje, kristalni sladkor za posipanje. Štruco razležemo na prst debele rezine. Namočimo jih v mleku, nato v stopenem posoljenem jajcu in jih ocvremo na vročem olju. Ocvrte potresemo s sladkorjem. Namesto v mleku so supe močili tudi v črnem ali belem vinu; v mleku in belem vinu. Ocvrte so tudi pokapali s teranom ali s katerim drugim črnim vinom in potresli s koromačem.
	DELAVNICA IZDELOVANJA CVETNIH VENČKOV 13.00–16.00	Spletanje venčkov sv. Ivana na kresni večer je značilno za vasi na Krasu. Šega temelji na ljudskem verovanju v magično in zdravilno moč rastlin, nabranih na kresni večer (23. junij). Na hišna vrata obešeni venčki naj bi ljudi in njihove domove varovali pred nesrečami – zlimi silami, hudo uro, ognjem, kačami itd. Venčke (kranclje, kranceljčke) sv. Ivana, ki naj bi po ljudskem izročilu hiši prinesli srečo in zaščito, spletajo iz travniškega cvetja in zelenja, ki naj bi ga nabrali na kresni večer. Osnovna, po izročilu tudi edina sestavina venčka je ostrha homulica z rumenimi zvezdastimi cvetki, na Krasu znana tudi kot mah, rumeni križci, roža sv. Ivana, kresničnik itd. Danes uporabljajo tudi šentjanževke, praproti, ivanjščice, belo steljo, marjetice, rožmarin, šetraj, lovor, sivko, brin, rman, ruj, netresk idr. Osnova za venček je obroč iz sušenih vrbovih vej in srobotna, na katerega z vrvice navežejo okoli petdeset šopkov rož. Na kresni dan venčke obesijo na vhodna vrata hiš, kjer lahko visijo tudi do naslednjega kresa.
	TURIZMU POMAGA LASTNA GLAVA 13.00–16.00	»Veseli smo, da živimo na Krasu, med ponosnimi, trdnimi, skromnimi, a tudi družabnimi in gostoljubnimi ljudmi. Ponosni smo na naravne in kulturne znamenitosti, ki nas obdajajo in k nam privabljajo številne turiste,« so v uvodu v turistično nalogo Štanjel in Kras – ali vaju poznam? zapisali učenci OŠ Komen leta 2010. Sicer pa ta svoj »ponos«, to svojo pripadnost rodni zemlji utrjujejo zadnja leta tudi s sodelovanjem v projektu Turizmu pomaga lastna glava, ki ga razpisujejo Turistična zveza Slovenije in Zavod za šolstvo Republike Slovenije. Od leta 2008 so tako pripravili 11 raziskovalnih nalog in zanje prejeli kar 4 zlata in 9 srebrnih priznanj. Raziskovalne naloge bodo na ogled obiskovalcem na lično urejeni stojnici.
	KLEKLJANJE 13.00–16.00	Na Velikem Dolu je od leta 1909 do leta 1956 potekal državni čipkarski tečaj, ki mu je svoj prispevek dodal tudi sloviti arhitekt Maks Fabiani. Na Krasu za klekljanje niso uporabljali klekljev in blazin, temveč klinčke in kušinčke, namesto bucik so dekleta uporabljale b'tunke, namesto niti pa cvim. Učiteljica Alenka Mezek Šibelja bogato klekljarsko izročilo prenaša na mladi rod že dve desetletji. Krožek vsako leto pripravi razstavo čipk na šoli.
	KRAŠKI SUHI ZID, PREDSTAVITEV METOD CELOSTNEGA POUČEVANJA SKOZI DEDIŠČINO 14.00–15.30	Na predstavitvi metod poučevanja v odprtem učnem okolju imajo učitelji in vzgojitelji priložnost spoznati, kako suhozidno dediščino obravnavati na celosten način z občutenjem, raziskovanjem in ustvarjalnostjo, jo tako vključiti v učne vsebine ter s tem prispevati k njenemu ohranjanju in razvoju. Suhi zidovi, ki se raztezajo po celotnem Krasu, predstavljajo monumentalni spomenik kulturne krajine. Partnerstvo kraške suhozidne gradnje se zavzema za zaščito in ohranjanje večšin suhozidne gradnje, značilnih za matični Kras. Program je namenjen otrokom, vzgojiteljem, učiteljem in obiskovalcem.
	FABIANIJEV VODNI ZAKLAD 15.00, 16.30	Arhitekt Maks Fabiani je Ferrarijevi vili in njenemu vrtu v Štanjelu že skoraj pred stoletjem zagotovil to, kar je na Krasu najdragocenejša: vodo. Med iskanjem Fabianijevega »vodnega zaklada« bodo otroci raziskovali in spoznavali tehnično in drugo dediščino Ferrarijevega vrta, ki je bolj ali manj skrta preživela zadnja desetletja in z vodometom zažuborela v novo življenje v Fabianijevem letu 2015. V primeru slabega vremena bo sprehod po Štanjelu z opazovanjem zbiranja deževnice.

ODPRTA VRATA, 12.30–18.00

Galerija Lojzeta Spacala Lojze Spacal velja za enega najvidnejših likovnih ustvarjalcev v povojnem slovenskem in italijanskem prostoru ter za svetovno uveljavljenega umetnika, ki je svoj ustvarjalni vrh dosegel v grafičnih tehnikah, predvsem v linorezu in lesorezu. Ustvarjal pa je tudi v drugih tehnikah (olje, mozaik, tapiserija, freska) ter v različnih mešanih tehnikah. Zapisal se je kot umetnik Istre in Krasa, saj je motive črpal iz teh dveh pokrajin in jih preoblikoval v lasten likovni jezik.

Bitja v novejšem slovenskem kiparstvu, kiparska razstava /Galerija Lojzeta Spacala/ Razstava predstavlja izbor kiparskih del priznanih slovenskih umetnikov z živalsko motiviko. Oglede razstave priporočamo družinam z otroki.

Storževa galerija V galeriji so razstavljeni dela Antona Rupnika – Storževega, slikarja (in tudi fotografa) sončnih pokrajin in žitnih polj.

Galerija Rijavec Dozjo V galeriji so razstavljeni izdelki iz keramike in slike avtorice Ljube Rijavec Dozjo.

Razstava Godbeništvu na Komenskem /Fabianijeva dvorana/ Na sedmih razstavnih panojih so opisani mejniki in dogodki, ki so zaznamovali komensko godbeništvu.

Razstava Maks Fabiani, arhitekt, urbanist, profesor, župan, izumitelj, pisec, mislec, humanist /Kvadratni stolp, 1. nadstropje/ Z razstavo želimo podati vpogled v Fabianijev širok ustvarjalni opus, ki ga umešča med najpomembnejše arhitekta Srednje Evrope na prelomu iz 19. v 20. stoletje. Njegov opus vključuje zasnovane impozantnih mestnih palač, urbanistične ureditve velikih mest in trgov, kot tudi na videz obrobne posege v manjših krajih in vaseh na Goriškem in Krasu.

Razstava Adijo Dunaj, pozdravljen Štanjel! /Kvadratni stolp, 2. in 3. nadstropje/ Razstava, s poudarkom na delovanju Maksa Fabianija v domačem kraju, dopolnjuje že obstoječo razstavo o arhitektu v Kvadratnem stolpu.

Cerkev sv. Danijela Župnijska cerkev sv. Danijela je bila sezidana med letoma 1455 in 1460 na prostoru starejše stavbe in je kljub kasnejšim baročnim prezidavam eden ključnih spomenikov gotške arhitekture na Krasu.

Kraška hiša Etnološka zbirka Kraška hiša v Štanjelu je urejena v obnovljeni, domnevno najstarejši stavbi v kraju, v t. i. »romanski« hiši. V njej je Goriški muzej uredil manjšo etnološko zbirko, posvečeno materialni ljudski kulturi Krasa. Predstavljene so tri najznačilnejše prvine tradicionalnega kraškega doma: hiša, kamra in hram.

Več informacij o prireditvah najdete na www.zvkds.si/dekd.